

Grzegorz Piekarz

IV Festiwal Organistów Diecezji Tarnowskiej "Cantantibus Organis" (Tarnów – Tuchów, 26–27 września 2013 r.)

Liturgia Sacra. Liturgia - Musica - Ars 19/2(42), 457-460

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

racji. Tajemnica Wcielenia jest również podstawą inkulturacji, gdyż *Logos* przyjął naturę człowieka, pojawiając się w konkretnym momencie historii, kultury, tradycji i religii swojego narodu.

Ostatni komunikat podczas XLIX Sympozjum Wykładowców Liturgiki wygłosił ks. prof. Zdzisław Janiec. Podjęty temat, *Ars presidendi liturgii wyrazem wiary celebransa i jej wpływ na uczestnictwo wiernych*, był próbą odpowiedzi na pytanie: Na ile przewodniczenie liturgii Mszy św. przez kapłana jest wyrazem jego wiary? Prelegent zauważył, że *ars presidendi* winna być celebrowaniem wiary, dlatego domaga się od kapłana pogłębionej formacji eucharystyczno-liturgicznej oraz zachowania norm liturgicznych i unikania jakichkolwiek nadużyć. Rok Wiary winien być ponownym odkryciem sztuki sprawowania liturgii oraz jeszcze bardziej godnego sprawowania Eucharystii, gdyż zaangażowanie kapłanów w *ars presidendi* w łączności z wiernymi przyczyni się do pełni uczestnictwa mszalnego i będzie wyrazem wiary kapłana i Ludu Bożego.

Sympozjum zamknęła dyskusja końcowa, stanowiąca jego podsumowanie. Wpisujący się w tajemnicę przeżywanego Roku Wiary temat „Wiara i liturgia” ukazał nierozzerwalność obu tych rzeczywistości i na nowo przypomniał właściwe ukie-runkowanie każdej celebracji.

Ks. Mateusz Potoczny

IV Festiwal Organistów Diecezji Tarnowskiej *Cantantibus Organis*

(Tarnów – Tuchów, 26–27 września 2013 r.)

W dniach 26–27 września 2013 r. odbył się w Tarnowie „IV Festiwal Organistów Diecezji Tarnowskiej *Cantantibus Organis* — Tarnów – Tuchów 2013”. Sam pomysł organizacji Festiwalu zrodził się przed piętnastu laty wśród członków Polskiego Stowarzyszenia Chrześcijańskich Przedsiębiorców. Zenon Zieliński — ówczesny prezes Stowarzyszenia udał się do Dyrektora Centrum Paderewskiego Tarnów–Kąsna Dolna — dziś śp. Anny Knapik — z prośbą o pomoc w zorganizowaniu tego muzycznego przedsięwzięcia. Ten „duet” zaprosił do współpracy Referat Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Tarnowie. Efektem był zorganizowany w 1999 r. I Festiwal Organistów Diecezji Tarnowskiej *Cantantibus Organis*, w którym wzięło udział 17 wykonawców. Następne dwie edycje Festiwalu były organizowane w cyklu pięcioletnim, tj. w 2004 r. (udział wzięło 20 wykonawców) i w 2009 r. (udział wzięło 10 wykonawców przy 11 zgłoszonych). Diecezjalna Komisja Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Tarnowie podjęła decyzję, by Festiwal dalej był organizowany co cztery lata. Stąd IV edycja tego Festiwalu odbyła się we wrześniu 2013 r. Na Festiwal zgłosiło się 13 organistów z diecezji, a w przesłuchaniach kon-

kursowych wzięło udział 11 (dwóch zrezygnowało z powodów zdrowotnych). Warunkiem przystąpienia do Festiwalu było dostarczenie do organizatorów zaświadczenia od proboszcza, że organista aktualnie pełni funkcję organisty w danej parafii, oraz sprostanie wymogom programowym konkursu. Każdy uczestnik musiał bowiem przygotować dwa różne programy na dwa etapy konkursowych przesłuchań. W I etapie — w tzw. eliminacjach — każdy uczestnik musiał wykonać program nie przekraczający czasowo 25 minut, składający się z: śpiewu pieśni z akompaniamentem wylosowanej z podanego kanonu (na pulpicie można było mieć tylko „prymę”), chorału, preludium i fugi Jana Sebastiana Bacha oraz utworu dowolnego. Eliminacje odbyły się w Bazylice Mniejszej — Sanktuarium Matki Bożej Tuchowskiej w pierwszy dzień Festiwalu. Roli konferansjera podczas przesłuchań podjął się dr Jan M. Gładysz — wieloletni organista sanktuarijny.

Wieczorem — także w Sanktuarium — recital organowy wykonał prof. Akademii Muzycznej Krzysztof Latała — juror Festiwalu. W programie znalazły się zaprezentowane w mistrzowski sposób *8 małych preludiów i fug* Jana Sebastiana Bacha oraz tegoż samego kompozytora chorał *O Mensch beweine* z *Orgelbüchlein*. Po koncercie członkowie *jury*, w skład którego weszli prof. Józef Serafin, dr Henryk Jan Botor oraz wspomniany już prof. Krzysztof Latała, oraz uczestnicy konkursu udali się do niezwykle urokliwego miejsca, a mianowicie do Kąsnej Dolnej, gdzie znajduje się dwór wybitnego polskiego pianisty Ignacego Paderewskiego. Tam czekała na wszystkich kolacja i oczywiście ogłoszenie wyników I etapu. Do II etapu — finału — zakwalifikowały się następujące osoby (w kolejności alfabetycznej): Paweł Batko (parafia św. Pawła Ap. w Bochni), Mateusz Marta (parafia w Łękawicy), Krystian Rapala (parafia bł. Karoliny w Tarnowie), Anna Sak (parafia Miłosierdzia Bożego w Woli Rzędzińskiej) oraz s. Helena Sieniawska (parafia Bobowa).

II etap Festiwalu zaplanowany był następnego dnia, ale już w Bazylice Katedralnej w Tarnowie. Przed południem finaliści mieli czas na próbę przed swoim wystąpieniem. Przesłuchania finałowe rozpoczęły się o godzinie 13.00, a finaliści zgodnie z regulaminem podczas swojego programu nieprzekraczającego 40 minut mieli wykonać: pieśń solową wybraną przez organistę z repertuaru określonego przez organizatorów (wybór pieśni został doręczony organistom, którzy zgłosili się na Festiwal, dwa miesiące przed Festiwalem), utwór epoki przedbachowskiej, utwór Jana Sebastiana Bacha oraz utwór romantyczny lub późniejszy. W rolę konferansjera wcielił się tym razem Wiesław Kaczor — organista z Szywnaldu. Zwieńczeniem Festiwalu była wieczorna uroczysta Msza św. w Bazylice Katedralnej pod przewodnictwem piszącego te słowa, na której zebrali się nie tylko organiści, ale i melomani muzyki organowej. Po niej przewodniczący *jury* — prof. Józef Serafin odczytał raport *jury* i podał ostateczne wyniki Konkursu. Laureatami „IV Festiwal Organistów Diecezji Tarnowskiej *Cantantibus Organis* — Tarnów – Tuchów 2013” zostali (wg werdyktu *jury*):

- Wyróżnienie za najlepiej wykonany utwór dowolny dla Mateusza Marty.
- Wyróżnienie za wykonanie chorału dla s. Heleny Sieniawskiej.
- Wyróżnienie za najlepiej wykonane preludium i fugę dla Anny Sak.
- Wyróżnienie za najlepiej wykonany akompaniament do pieśni dla s. Heleny Sieniawskiej.
- III miejsce oraz nagrodę w wysokości 2000 PLN ufundowaną przez Biskupa Tarnowskiego Andrzeja Jeża oraz 4 tomy dzieł organowych J.S. Bacha wraz z pucharem ufundowanych przez Starostę Powiatu Tarnowskiego Romana Łucarza dla Krystiana Rapały.
- II miejsca oraz nagrodę w wysokości 2500 PLN ufundowaną przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego oraz 5 tomów dzieł organowych J.S. Bacha wraz z pucharem ufundowanych przez Starostę Powiatu Tarnowskiego Romana Łucarza dla Anny Sak.
- I miejsce oraz nagrodę w wysokości 3000 PLN ufundowaną przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego oraz puchar ufundowany przez Starostę Powiatu Tarnowskiego Romana Łucarza oraz rower ufundowany przez prezesa firmy rowerowe; *Tandem Zenona Zielińskiego* dla Pawła Batki.

Po ogłoszeniu wyników odbył się koncert laureatów trzech pierwszych miejsc, którzy zaprezentowali: Krystian Rapała *Toaccatę a-moll* (op. 80) Maxa Regera, Anna Sak *Preludium i fugę D-dur* (BuxWV 139) Dietricha Buxtehudego oraz Paweł Batko *Carillon de Westminster* (op. 54 nr 6) Louis Vierne'a.

Festiwal zatem wpisuje się w wielowiekową misję Kościoła, którą Sobór Watykański II wyraził w słowach skierowanych do muzyków kościelnych, by pamiętali, iż „z największą troskliwością należy zachowywać i otaczać opieką skarbiec muzyki kościelnej” (KL 114). Niech przejęci duchem chrześcijańskim wiedzą, „że są powołani do pielęgnowania muzyki kościelnej i wzbogacania jej skarbcza” (KL 120). Festiwal zatem ma służyć temu, by niejako stymulować dalszy rozwój wykonawstwa muzyki organowej na odpowiednim poziomie; ma służyć temu, by propagować tę piękną sztukę i stwarzać możliwości dalszego podnoszenia umiejętności wykonawczych organistów diecezji tarnowskiej.

IV edycja Festiwalem organizowana była przez Wydział Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Tarnowie oraz Centrum Paderewskiego Tarnów – Kąśna Dolna, którego dyrektorem jest mgr Krystyna Szymańska — dyrektor artystyczny Festiwalu.

Nad Festiwalem patronat objęli: Biskup Tarnowski Andrzej Jeż, Prezydent Miasta Tarnowa Ryszard Ścigała, Starosta Powiatu Tarnowskiego Roman Łucarz oraz Burmistrz Miasta Tuchowa Mariusz Ryś. Oni też zatroszczyli się m.in. o główne nagrody dla laureatów Festiwalu oraz posiłek, za co organizatorzy są im bardzo wdzięczni.

W tym miejscu trzeba także podziękować tym, którzy wsparli to wydarzenie artystyczne finansowo, a mianowicie, bpa Andrzeja Jeża Gminę Miasta Tarnów i Tuchów, a także Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.

Słowa podziękowania należą się także proboszczom: Bazyliki Katedralnej w Tarnowie — ks. prałatowi Stanisławowi Salaterskiemu oraz z Sanktuarium Matki Bożej Tuchowskiej — o. Bogusławowi Augustowskiemu za udostępnienie instrumentów w bazylikach.

Należy zatem życzyć wszystkim wykonawcom oraz wszystkim uczestnikom przesłuchań konkursowych, jak i laureatom, by Festiwal pozostawił wiele niezapomnianych wrażeń, a w ostateczności przyczynił się do większej chwały Bożej i uświęcenia nas wszystkich.

Ks. Grzegorz Piekarz — dyrektor organizacyjny Festiwalu

Czy bierzmowanie jest sakramentem dojrzałości chrześcijańskiej? **XXVII Sympozjum Liturgiczne w Łądzie**

(Łądz n. Wartą, 18 października 2013 r.)

W dniu 18 października 2013 r. w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie nad Wartą odbyło się XXVII Sympozjum Liturgiczne pod patronatem Towarzystwa Naukowego Franciszka Salezego i ks. dra Marka Chmielewskiego SDB — Inspektora Pilskiej Prowincji Salezjanów. Tegoroczne spotkanie naukowe przebiegało pod hasłem: *Czy bierzmowanie jest sakramentem dojrzałości chrześcijańskiej?*

Sympozjum zgromadziło zarówno duchownych, jak i świeckich, reprezentujących różne ośrodki naukowe, oraz kleryków przygotowujących się do kapłaństwa z trzech seminariów duchownych. Wzięło w nim udział ok. 50 osób.

Otwarcia obrad spotkania dokonał ks. dr hab. Mariusz Chamarczuk SDB (UKSW) — Rektor Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie nad Wartą, po którym przywitał wszystkich przybyłych gości organizator łądzkich sympozjów liturgicznych — ks. dr Radosław Błaszczyk SDB.

W pierwszej sesji głos zabrali: ks. prof. dr hab. Czesław Krakowiak (KUL) na temat: *Ordo Confirmationis w soborowej reformie sakramentu bierzmowania* oraz ks. prof. dr hab. Helmut Sobeczko (UO) na temat: *Współczesne spory teologiczno-pastoralne dotyczące celebracji sakramentu bierzmowania*.

Pierwszy prelegent we wprowadzeniu do swego wykładu ukazał historię sprawowania sakramentu bierzmowania na przestrzeni wieków aż do reformy Soboru Watykańskiego II, której owocem było *Ordo Confirmationis*. Jak podkreślił referent, w procesie jego powstawania zasadniczą rolę odegrały następujące zagadnienia, które były brane pod uwagę przez ojców soborowych: teologia sakramentu bierzmowania (czym on jest w swojej istocie) szczególnie w relacji do sakramentu chrztu